

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ

ΕΛΕΝΑ ΔΑΝΑΛΗ

Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ
ΔΙΝΕΙ ΛΥΣΕΙΣ

Ο ΟΗΕ και η Παγκόσμια Τράπεζα στην πρόσφατη έκθεσή τους αναφέρουν ότι το επισιτιστικό πρόβλημα θα λυθεί αν επιστρέψουμε ξανά στην παραδοσιακή αγροτική παραγωγή, με οικολογικές μεθόδους, άποψη που έχει εκφράσει επανειλημμένα η Greenpeace. Η αύξηση των τιμών των τροφίμων παγκοσμίως δεν είναι αποτέλεσμα τις έλλειψης αφού η παραγωγή τροφίμων σε όλο τον πλανήτη είναι τόση που αρκεί για να καλυφθούν κατά μιάμιση φορά οι επισιτιστικές μας ανάγκες. Δεν καταδικάζουμε συλλήβδην τη βιοτεχνολογία. Αλλά τα μεταλλαγμένα τρόφιμα δεν είναι λύση. Δεν μπορεί να είναι βιώσιμη και αποδεκτή μια λύση που θα προκαλέσει ζημιά στη διατροφική αλυσίδα και το φυσικό περιβάλλον.

Η κυρία **Ελένα Δανάλη** είναι υπεύθυνη της εκστρατείας της Greenpeace Ελλάδας κατά των μεταλλαγμένων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΙΩΑΝΝΗΣ
ΝΥΧΑΣΣΥΝΘΕΤΟ
ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Η επιστροφή στην παραδοσιακή καλλιέργεια δεν είναι λύση. Οντως υπάρχει ένα πρόβλημα στην αγορά τροφίμων, το οποίο έχει και οικονομική βάση και το οποίο είχαμε αγνοήσει. Η κατανάλωση αυξάνεται όσο αυξάνεται το εισόδημά μας, γεγονός που οδηγεί σε μεγαλύτερη ζήτηση και φυσικά σε υψηλότερες τιμές. Δεν συμμερίζομαι την άποψη των οικολογικών οργανώσεων. Το πρόβλημα είναι πολύ πιο σύνθετο από ένα απλό ερώτημα του τύπου «βιολογικά ή μεταλλαγμένα;» Προσωπικά πιστεύω ότι τα ζητήματα της επάρκειας και της ασφάλειας θα πρέπει να αντιμετωπίζονται παράλληλα. Δεν αρνούμαι ότι υπάρχουν προβλήματα αλλά κάνουμε ό,τι είναι δυνατό για να είναι τα τρόφιμά μας ασφαλή.

Ο κ. **Γεώργιος-Ιωάννης Νυχάς** είναι καθηγητής Μικροβιολογίας Τροφίμων του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η επισιτιστική κρίση δίνει χώρο σε σενάρια που κάνουν λόγο για τη δημιουργία νέων, γενετικά τροποποιημένων σπόρων

Στο κατώφλι
της δευτέρης
αγροτικής
επανάστασης

Του ΚΩΣΤΑ ΠΛΙΑΚΟΥ

Από την Αϊτή έως την Καμπούλ και από το Κάιρο μέχρι τη Μανίλα εκατομμύρια φτωχών ξεσηκώνονται για την πρωτοφανή έκρηξη των τιμών σε βασικά είδη διατροφής, όπως το γάλα, το ρύζι και το ψωμί. Αυξήσεις που κάνουν τον μεν αναπτυσσόμενο κόσμο να αγγίζει τα όρια της λιμοκτονίας, τη δε Δύση να βλέπει ανήμπορη τον καπιταλισμό να τρώει τον εαυτό του.

Οι λόγοι που προβάλλονται για την έκρηξη των τιμών είναι λίγο ως πολύ γνωστοί. Το ράλι του πετρελαίου, η χρήση βρώσιμων καρπών για παραγωγή βιοκαυσίμων, η διαρκώς αυξανόμενη ζήτηση για τρόφιμα από την Ινδία και την Κίνα, οι κλιματικές αλλαγές, αλλά και η σπατάλη, η ανισοκατανομή του πλούτου και φυσικά η «σπέκουλα» των χρηματιστών.

Ωστόσο, το τελευταίο διάστημα αυξάνονται οι φωνές που λένε ότι το πρόβλημα είναι δομικό και οφείλεται από τη μια πλευρά στην παραγωγικότητα, η οποία έχει φτάσει στα όριά της τη στιγμή που ο πληθυσμός του πλανήτη αυξάνεται διαρκώς, και από την άλλη στην έλλειψη βούλησης των κυβερνήσεων να στηρίξουν την αγροτική έρευνα. Ο ΟΗΕ σε έκθεση που δημοσίευσε την περασμένη εβδομάδα προτείνει την επιστροφή στην παραδοσιακή οικολογική καλλιέργεια. «Και τι θα τρώμε;» αναρωτιούνται κάποιοι υπέρμαχοι της χρήσης της βιοτεχνολογίας που θεωρούν ότι σήμερα είναι δυνατή μια νέα αγροτική επανάσταση για τη δημιουργία νέων γεννητικών τροποποιημένων σπόρων που θα δώσουν μεγαλύτερες παραγωγές και θα αντέχουν στα νέα κλιματολογικά δεδομένα.

«Είναι οφθαλμοφανές ότι ο πληθυσμός του πλανήτη αυξάνεται και χρειαζόμαστε σπόρους που θα παράγουν περισσότερο» δηλώνει σε συνέντευξή του στην ισπανική εφημερίδα «El País» ο Φινλανδός καθηγητής κ. Γιάκο Κανγκασγιέρβι, ο οποίος πρό-

σφατα, σε συνεργασία με Αμερικανούς ερευνητές, ταυτοποίησε ένα γονίδιο που ρυθμίζει την απώλεια νερού στα φυτά. Όπως αναφέρει, η ανακάλυψη αυτή θα βοηθήσει να δημιουργηθούν στο μέλλον σπόροι ανθεκτικοί στην ξηρασία.

Το αν η παραγωγή αρκεί για να καλύψει τη ζήτηση είναι ένα θέμα για το οποίο υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, αλλά το σίγουρο είναι ότι σήμερα καταναλώνουμε περισσότερο. Τα στοιχεία που δίνει ο ΟΗΕ δείχνουν ότι από το 1990 η αγροτική παραγωγή αυξάνεται κατά 1% το χρόνο, με τη ζήτηση να αυξάνεται με διπλάσια ποσοστά. Υπέρ της βελτίωσης των υβριδίων τάσσεται επίσης το Διεθνές Ινστιτούτο Ερευνας για τις Διατροφικές Πολιτικές (IFPRI) με έδρα την Ουάσιγκτον, αλλά και το Διεθνές Ινστιτούτο Ερευνας για το Ρύζι (IRRI). Και οι δύο Οργανισμοί συμφωνούν στο ότι χρειάζονται νέες πολιτικές και

“

**Είναι οφθαλμοφανές
ότι ο πληθυσμός του
πλανήτη αυξάνεται και
χρειαζόμαστε σπόρους
που θα παράγουν
περισσότερο”**

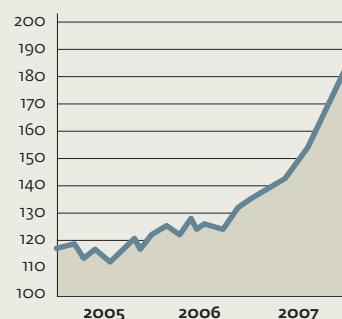
ΓΙΑΚΟ ΚΑΝΓΚΑΣΓΙΕΡΒΙ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

επενδύσεις που θα οδηγήσουν σε μια νέα αγροτική επανάσταση. «Μπορεί να υπάρξουν βελτιώσεις αλλά όχι μια δεύτερη αγροτική επανάσταση» λέει ο διάσημος περιβαλλοντολόγος με ευρύ συγγραφικό έργο Λέστερ Μπράουν. Μιλάμε για μια αύξηση της παραγωγής κατά 20% στην καλύτερη περίπτωση, τονίζει στον ΕΤ ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης, ειδικός σε θέματα βιοτεχνολογίας, κ. Νίκος Πανόπουλος, και συνεχίζει: «Μην έχουμε αυταπάτες. Η βιοτεχνολογία έχει όρια. Αυτό που θα

Η αύξηση στις τιμές των τροφίμων

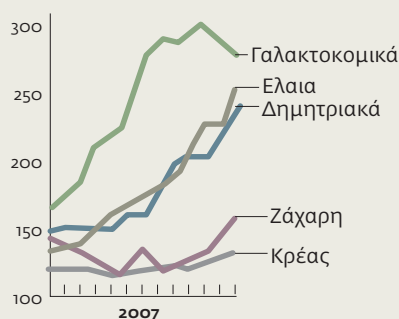
Εξέλιξη

Δείκτης 100 (1998-2000)

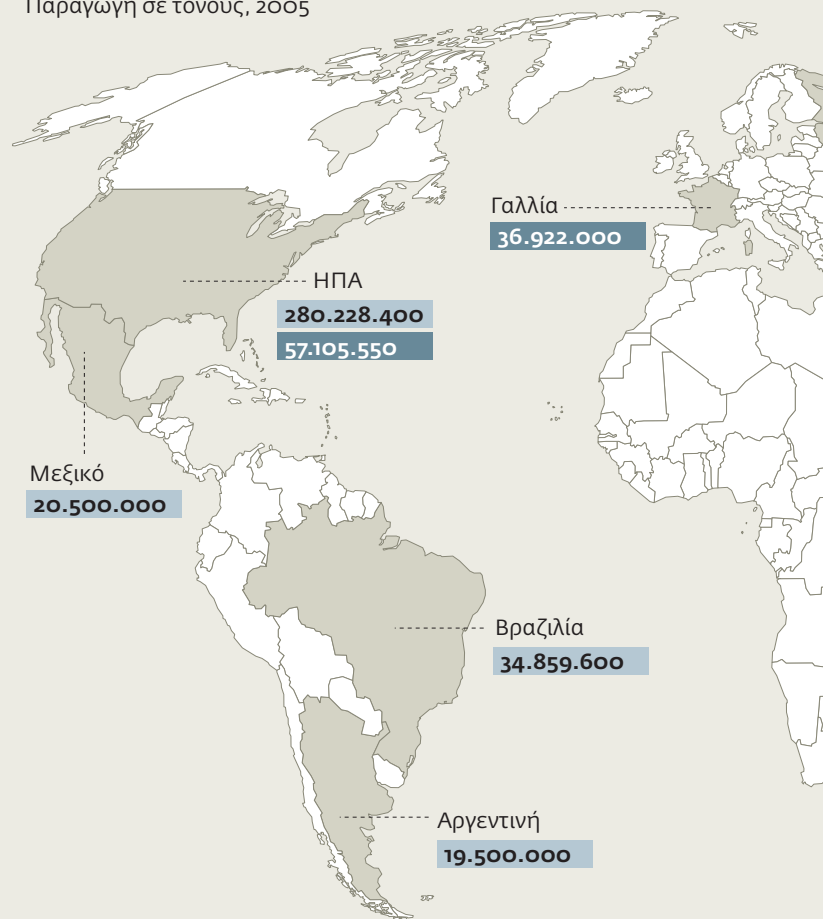
Τρόφιμα

Δείκτης 100 (1998-2000)

Βασικοί παραγωγοί

Παραγωγή σε τόνους, 2005

πρέπει να σταματήσει είναι η χρήση των βρώσιμων καρπών για την παραγωγή βιοκαυσίμων και οι εταιρίες να στρέψουν την έρευνά τους γι' αυτό το σκοπό στη χρήση βιομάζας, μη χρήσιμης στον άνθρωπο».

Οργανισμοί και εταιρίες ζητούν περισσότερα κονδύλια για έρευνα, η οποία τα τελευταία χρόνια -κυρίως λόγω της γενικής κατακραυγής για τα μεταλλαγμένα- έχει μείνει πίσω. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εδώ και αρκετό χρονικό διάστημα εντάξει στα προγράμματά της το

θέμα της γενετικής έρευνας σε φυτά και ζώα, ένα θέμα που λόγω της φύσης του δεν έχει λάβει μεγάλη δημοσιότητα. Το 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει χρηματοδοτούμενα προγράμματα για έρευνα πάνω στη γενετική τεχνολογία (omics) και την εφαρμογή της σε φυτά, ζώα και εμμέσως στα τρόφιμα. Η τελευταία πρόσκληση ενδιαφέροντος, μάλιστα, έγινε στις 26 Φεβρουαρίου.

kpliakos@e-tipos.com